

Ba m i lăm năm sau chi n tranh, cu c chi n Việt Nam ti p t c đề n ng lên n c M , lên các quy t đ nh c a nh ng nhà lãnh đ o n c M .

Đó là nh n đ nh c a đ c phái viên Le Figaro t i Washington, trong bài vi t mang t a đ « Việt Nam luôn ám ảnh các nhà lãnh đ o Hoa K ».

Ngo i tr ng Hoa K Hillary Clinton tham d Di n đàn an ninh khu v c ASEAN n th 17 t ch c vào tháng 7/2010 t i Hà N i. / Reuters

Tác gi bài báo vi t ti p, có th nh n th y ngay đ u đó khi nghe phát bi u đ y xúc đ ng hôm th t 29/9 c a Ngo i tr ng M , bà Hillary Clinton, trong bu i h p h n ch c a ban l ch s thu c B Ngo i giao Hoa K .

Cu c h p này đ c t ch c nh n đ p cho công b 24 000 tài li u đ c gi i mã, nói lên l ch s ph c t p c a th i k đó.

Bà Clinton nói : « Đ&i v&i th& h& c&a tôi, cu&c chi&n này đã làm thay đ&i cái nhìn c&a chúng tôi v& th& gi&i », gây nên « nh&ng cu&c đ&i tho&i đ&n đau » làm chia r& các gia đ&nh. Bà nhìn nh&n : « Các bài h&c c&a th&i k& này ti&p t&c &nh h&ng đ&n quy&t đ&nh c&a chúng tôi » - ý nói tình tr&ng ti&n tho&i l&ng nan hi&n nay t&i Afghanistan.

Bà Hillary Clinton cũng cho r&ng ti&n tr&nh hòa gi&i M& - Vi&t là m&t ki&u m&u c&n ph&i noi theo. Bà nói : « Chúng ta đã bi&t đ& l&i phía sau m&t quá kh& mà chúng ta không th& thay đ&i đ&c, đ& cùng nhau xây đ&ng t&ng lai ».

Le Figaro nh&n xét, cho đ&n nay m&c dù đã có hàng ngàn cu&n sách và b& phim ra đ&i, nh&ng cu&c tranh cãi v&n ti&p t&c không kém ph&n quy&t li&t đ&i v&i câu h&i, li&u có th& th&ng đ&c cu&c chi&n Vi&t Nam hay không. Và hai phe v&i hai cách nhìn trái ng&c v&n ti&p t&c đ&i đ&u nhau trong cu&c h&p hôm th& t&, m&t cách tuy l&ch s& nh&ng kiên quy&t.

M&t bên là c&u Ngo&i tr&ng Henry Kissinger, ng& &i ki&n t&o chính sách M& đ&i v&i Vi&t Nam trong th&i k& các T&ng th&ng Johnson và Nixon c&m quy&n. Ông Kissinger tin r&ng « L& ra đã có th& th&ng đ&c trong chi&n tranh Vi&t Nam » n&u n&c M& đã không b& chia r& tr&m tr&ng.

Ông Kissinger nói : « Tôi cho r&ng đi&u ch& y&u làm cho m&i vi&c x&u đi & Vi&t Nam, là do chính chúng ta đã t& h&i mình. Thay vì nh&ng l&i phê bình thông th&ng v& các quy&t đ&nh có th& bàn th&o đ&c & m&i giai đ&n c&a ti&n tr&nh, thì l&i bi&n thành các cu&c tranh cãi v& m&t đ&o đ&c c&a chính sách ngo&i giao M& nói chung... ». Ông Henry Kissinger không ng&n ng&i đ& kích vai trò th&ng là « thù đ&ch » và « phá ho&i » c&a các báo đ&i M&.

Ông Richard Holbrooke, nhà ngo&i giao M& đã t&ng ph&c v& t&i Saigon t& năm 1963 đ&n năm 1966, hi&n là đ&c phái viên c&a T&ng th&ng M& t&i Afghanistan, đã ph&n đ&i l&i nh&n xét c&a ông Kissinger. Theo ông Holbrooke thì th& nào cu&c chi&n t&i Vi&t Nam cũng đ&n đ&n th&t b&i. Ông nh&n m&nh : « Đây không ph&i là chuy&n thi&u kiên nh&n, là v&n đ& ngu&n l&c hay t&i các nhà báo t& ra thù ngh&ch...Đôi khi ngay c& các c&ng qu&c m&nh nh&t cũng không th& th&c hi&n đ&c m&c đích ».

Ý ki&n này cũng đ&c ông Rich Rush, con trai c&a ông Dean Rush, c&u Ngo&i tr&ng th&i T&ng th&ng Kennedy, chia s&. Ông nói v&i Le Figaro là : « Th&t b&i là t& chi&n tr&ng, t& kh& năng chi&n đ&u m&nh li&t c&a B&c Vi&t...Tôi r&t ti&c ph&i nói nh& th&, vì cha tôi đã t&ng đóng m&t vai

trò, nhưng chiến tranh Việt Nam rõ ràng là quy định đối với chính sách ngoại giao của chúng tôi xưa nay ».

Ông Rich Rush nói thêm : « Ngay cả khi chúng tôi có khả năng hòa giải với người Việt Nam, thì các vấn đề nội trị – như sự chia rẽ, sự nghi ngờ về các chính sách – vẫn chừa lại nỗi sợ ».

Lên tiếng kêu gọi rút ra bài học từ Việt Nam, ông Richard Holbrooke cũng kêu gọi nước Mỹ đừng quên những « điếm nhục » giữa chiến tranh Afghanistan và Việt Nam, nhưng cũng có những « khác biệt về căn bản ». Ông nhận định : « Chúng ta đi chiến đấu ở Afghanistan vì chúng ta đã bị tấn công khủng bố ngày 11/9...còn khi lao vào chiến tranh Việt Nam, chúng ta vẫn chưa ý thức được điếu u ý. Hơn đó chúng ta không có cái nhìn rõ ràng về mục tiêu cuộc chiến ».

Tác giả kết thúc bài báo bằng câu hỏi : « Những liệu các mục tiêu của Mỹ ở Afghanistan có thật sự rõ ràng hay không ? ».